

INFO EN CONTACT
 Dienst voor Toerisme Tiel
 Ieperstraat 42-46 | 8700 TIELT | 051 42 82 55
 toerisme@tielt.be | www.tielt.be

Agentschap voor Natuur en Bos
 wvl.and@vlaanderen.be
 www.natuur-en-bos.be/meikensbossen

MET DANK AAN:
 Centrum Waerbeke, Agentschap voor Natuur en Bos, Hans Vansteenberghe.

FOTOS:
 Agentschap voor Natuur en Bos, Marc De Schuyter, Natuurpunt De Torenvalk, Westoer, Filip Mestdagh, Dienst voor Toerisme Tiel.

VP:
 Marc Seynaeve (schepen stad Tiel), Groenestraat 8, 8700 Tiel

FOTO'S
 Agentschap voor Natuur en Bos, Natuurpunt De Torenvalk, Dienst voor Toerisme Tiel

Colofon

Deze bewegwijzerde permanente wandeling langs de Poelberg en de Meikensbossen is een initiatief van het Stille- en Ruspplatform Tiel-Dentergem en van het Agentschap voor Natuur en Bos.

Deze verenigingen en instanties maken deel uit van het STER-platform Tiel-Dentergem: Stad Tiel (dienst voor toerisme), gemeente Dentergem, Vormingsplus, Natuurpunt De Torenvalk, Landelijke Gilde Tiel, VVF afdeling Tiel, Volksstam Tiel, De Nienngen Kaanegem, Landelijke Gilde Aarsele, Hoede van Tiel, Mivalt, Sarto, TV, Cultuurcentrum Gildehof, KVLW Schuilerskapelle, Kamerkoor Ultraya, Leader Tiel's Plateau, Plattelandsköt West-Vlaanderen, Gezinsbond Dentergem en Dienst voor Toerisme Tiel.

Voorzitter: Schepen Marc Seynaeve (Tiel).

Bewegwijzerde wandelingen

POELBERGWANDELPAD
6 KM

Op de grens Tiel-Dentergem ligt een knap stukje natuur te wachten! Op een doogschuil van het stadscentrum van Tiel en het centrum van Dentergem kunnen we zellig genieten van twee wandelingen. Eventueel kan je ook beide wandelingen combineren! Natuur en cultuur gaan in deze wandelingen hand in hand. We komen niet alleen voorbij interessante culturele elementen zoals kapellen en het Poelbergklooster, maar ook langs bijzondere waardevolle landschappelijke pareltjes, met de Meikensbossen als absoluut hoogtepunt. Geniet van elk aspect... maar geniet vooral van de 'stille'. Beluister het vogelgezang, beleef de rust van het landschap en ontdek dat stille er troef is.

MEIKENSBOSPAD
5 KM

Tielt – Dentergem

MEIKENSBOSPAD

Het Meikensbospad is een lusvormig wandelpad. Op verschillende plaatsen kunnen we inpijken op de wandeling. Wij starten echter onze wandeling aan de Poelbergsite, bovenop de Poelberg. Meteen komen we in een natuurhistorisch zeer interessant gebied. We richten onze blik zuidwaarts op het bos aan de voet van de Poelberg, de Meikensbossen. Tot aan de Eerste Wereldoorlog waren de flanken van de Poelberg één van de bosrijkste gebieden rond Tiel. Zo telde de gemeente Dentergem in 1765 nog 242 ha bos. Tijdens de crisisjaren midden 19de eeuw, verzamelden armen hout en bladeren om zich op die manier te kunnen warmen. Ze werden de 'looverscharters' genoemd. We volgen dus hun sporen en gaan op zoek naar de rijkdom van dit gebied.

De **Meikensbossen** liggen in het noordoosten van Dentergem en grenzen aan Aarsele en Tiel. Vroeger werd het bos onder meer *Vijverbos*, *de Bunders*, *de Sperrebossen* genoemd. 't Meyken in de Meykenhoek wordt reeds op de Sanderuskaart van 1641 vermeld. In 1653 was er op deze grensscheiding met Dentergem een herberg 't Meyken.

Het Agentschap voor Natuur en Bos kocht tussen 2000 en 2010 in deze omgeving 46 ha gronden, waarvan 3,5 ha van het oude Vijverbos. Jaarlijks wordt het domein verder ingericht en bebost.

Meike is een meitak en de meiboom symboliseert leven en kracht. Een meitak werd voor allerhande feestelijkheden gebruikt, vooral voor het aanduiden van de zomer.

We dalen in zuidelijke richting de Poelberg af en slaan beneden links de Putterijstraat in. Aan het kapelletje links slaan we rechts de Tielseweg in. We zetten nu rechtstreeks koers naar één van de ingangen van de Meikensbossen. We komen aan de ruïne van de **Sint-Anna** of **'nieuwe' Koortskapel** en bemerken aan de overzijde haar kleinere voorganger, de **'oude'** of oorspronkelijke **Koortskapel**.

De **'oude'** of oorspronkelijke **koortskapel** gaat minstens terug tot eind 17de eeuw en werd in de volksmond de Kutskapelle genoemd. De kapel werd gebouwd omdat mensen met koorts al jaar en dag op deze plaats een vervallen pilaarkapelletje bezochten om genezing te bekomen. In 1752 liet Hendrik Vermeersch, een welgestelde timmerman uit Tiel, de witte versie bouwen en wijdt ze aan de heilige Anna, omdat er op deze plek door haar een mirakel was gebeurd.

Pal in het afgelegen gebied van het Hoenderveld ligt de grote en **'nieuwe' Sint-Annakapel**. Omdat in een tijd waar auto's en fietsen niet voorkwamen, het maar liefst één uur stappen was naar de dichtstbijzijnde kerk, gebeurde het meermaals dat de Hoendervelders de zondagsmis verzuimden. Daarom stelde Adilieu Eugenie Vandermeulen (zus van de Dentergemse Burgemeester Jan-Francies) voor om het bestaande koortskapelletje een grote broer te geven. Zij huwde in 1825 met Emile-Pierre Mulle de Terschuieren die in de omgeving van de Poelberg meerdere hofsteden bezat. De Sint-Annakapel werd in 1864 ontworpen door architect P.N. Croquison, die ook de kerk van Dentergem tekende. Alles was aanwezig om van deze kapel een parochiekerk te maken, maar de kapel werd nooit gewijd, en verviel aldus in een vergane glorie.

Even verder slaan we links het bospad in. Na 400 meter, ter hoogte van het open weiland, sluiten we aan op de oude, halfverharde hoofddreef. Pas op, fietsers zijn toegelaten op deze hoofddreef, maar dienen hun snelheid aan te passen. Tot aan de Eerste Wereldoorlog vormde deze dreef een belangrijke exploitatieweg. We volgen deze dreef rechtdoor en wandelen langs enkele weilanden naar een perceel oud zuur eikenbos. Hier treffen we adelaarsvaren. De zomereik domineert, maar ook beuk, tamme kastanje en lijsterbes in de struiklaag, bepalen mee de rijkdom van het bos. Sta even stil en beluister de zang van de winterkoning, de tiftjaf, de zwartkop, de tuinfluiter, de fitis, de koolmees, de grasmus of de koekoek.

In de omgeving van het historische bos treffen we de **gele dovenetel** en de **grote muur**, 'ambassadeurs' van de herbebossingsactiviteiten. De gele dovenetel lijkt op de brandnetel, maar heeft geen brandharen. De gele bloemen staan in de bladoksels. De plant komt voor op oude boslocaties en is aldus een relictplant. De **grote muur** is familie van de anjer en bloeit vanaf april/mei op zure, lemige gronden. Het sap werd vroeger gebruikt tegen oogandoeningen.

De **adelaarsvaren** heeft lichtgroene bladeren die zich één voor één ontrollen vanuit een ondergronds kruipende wortelstok. De bladeren die tot één meter hoog kunnen worden, zijn dubbel tot viervoudig geveerd en sterven bovengronds af in de winter.

In het spoor van de 'Looverscharters'

Zeker in onze regio waren bossen belangrijk voor omwonenden, zoals blijkt uit een artikel 'Armoede, ziekte en dood in Dentergem, 1840-1850' van Eric Bekaert: Uit pure noodzaak verwarmden sommigen hun huisje met alles wat ze vonden dat brandbaar was, zelfs bladeren: "we... hoorden uit de mond eener bejaarde vrouw die het van haar ouders afwist: de Looverscharters van Dentergem. Die benaming moet haar oorsprong vinden in de jaren 1846-1848, zoo rampzalig voor Vlaanderen, waar ze moesten, uit armoede, de afgevalen bladeren, de loovers verzamelen om vuur te maken."

Het Meikensbospad bestaat grotendeels uit onverharde wegen. Goed schoeisel is een vereiste!

LEGENDE	
	DOMEINBOS
	WEILAND IN DOMEIN
	VIJVER - POEL - WATERLOPEN
	ZAADBOOMGAARD
	TE BEBOSSEN
	WEGEN EN PADEN
	WANDELPAD
	WANDEL- EN FIETSPAD
	WANDEL- EN RUITERSPAD
	(FIETSPAD EN) AANGELANDEN
	GEEN DOORGANG
	MEIKENSBOSPAD 5 km
	INFOBORD
	PARKING

We volgen verder de hoofdreef, die hier rechtsaf slaat, tot aan de voormalige boswachterswoning. Hier slaan we linksaf en maken een ommetje doorheen de nieuwe bosaanplanting. Het centrale, natste deel waar we rondwandelen is beplant met els, es en zomereik. Hier groeit ook **pinksterbloem**. Op de iets drogere percelen, richting parkeerplaats, zijn ook soorten als linde, boskers, haagbeuk en berk gemengd met eik en es. In de bosrand staan struiksoorten als vlier, hazelaar, meidoorn, Gelderse roos, rode kornoelje, spork, Europese vogelkers, **sleedoorn**, lijsterbes en hondsroos (beplanting november 2011).

We maken de bocht en komen voorbij het meest zuidelijke infobord terug op de hoofdreef. Langs de linkerkant zien we een perceel nat elzen- en essenbos opduiken. De kruidlaag is bijzonder interessant. We treffen onder meer grote brandnetel, hondsdrif, kleef- en speenkruid, slanke sleutelbloem, bosanemoon en salomonszegel. We lopen rechtdoor doorheen het weiland. Eens voorbij het weiland slaan we links in totdat we terug op de hoofdreef uitkomen. We wandelen een stukje op deze hoofdreef en slaan net voor de zaadboomgaard links in. Het Agentschap voor Natuur en Bos legde in samenwerking met het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek

deze zaadboomgaard aan. We zien verschillende autochtone boom- en struiksoorten (winterlinde, wilde appel, zoete kers...)

Aan onze linkerkant treffen we een spontaan bebost perceel met veel wilg en berk, en komen vervolgens uit bij een winterlindenboomgaard. Net ervoor slaan we rechts af en slaan bij het eerstvolgende pad terug naar links en wandelen het Meikensbos uit. We bereiken de uitgang (tevens een mogelijke ingang) aan de Marialoopstraat.

We vervolgen de Dentergemstraat en begeven ons terug op asfaltwegen. We genieten van de opduikende Poelbergsite aan de linkerkant en van de Poelbergmolen die ons ongetwijfeld verrassend tegemoet komt.

We slaan de **holle weg van de Woestijnbosstraat** in en komen voorbij de Poelbergmolen. Het panoramisch uitzicht is hier gewoonweg prachtig! We wandelen recht naar de Poelbergsite en komen zo terug bij ons vertrekpunt.

RECEPT SLEEDOORNJENEVER

Pluk de sleedoornpruimen in het najaar en maak een heerlijk Nieuwjaarsaperitief!

- * ½ kg sleedoornpruimen
- * ¼ l water
- * 300 g suiker
- * 1 l jenever
- * Diepvries de sleedoornpruimen en doorprik ze nadien met een naald.
- * Kook het water met de suiker en laat deze zoete siroop afkoelen.
- * Voeg de jenever aan de suikersiroop toe.
- * Doe de sleedoornpruimen in een bokaal van 2 l en voeg de jeneversiroop toe.
- * Laat twee tot drie maanden doortrekken en schud af en toe het brouwsel.

Op uw gezondheid!

Poelbergmolen

De Poelbergmolen is één van de weinige molens die de tijd volledig trotseerde. De molen dateert wellicht van 1726 en is een houten staakmolen. In 1943 werd de molen beschermd tot monument. Verschillende restauraties maakten deze molen tot wat hij vandaag is. Misschien hebben we geluk en zien we de molen draaien (meestal op zondagnamiddag). De omgeving van deze molen is tevens een beschermd landschap, precies omdat het één van de meest authentieke molenlandschappen is.